

”Når alt kommer til alt har jeg alltid følt

fra Orientering til New Statesman og Le Monde, og det meste annet som foreldrene hans abonnerte på. Han diskuterte tidlig politikk og filosofi, og selv om han var en ensom svale på Høvik, var han ikke blyg for å vise frem sine politiske synspunkter. Han gikk med alpelue på folkeskolen, denne ble riktig nok kastet i pissetema av noen eldre medelever, og til tross for at Tønnesson skylte den og brettet den pent sammen, hadde den likevel samme duft av frihet lenger.

– **DET VAR INGEN** som delte mine interesser i Bærum. Jeg var opptatt av politikk, av å lese og lære, jeg var skolefink. Skjønt det ble litt bedre da jeg begynte på Ramstad, når jeg tenker meg om. Der var det en pike som het Eli som delte mange av mine synspunkter. Det var ikke før jeg flyttet til Oslo, eller begynte på Katta, at det løsnet. Der var folk som meg, der møtte jeg motstand og medvind. Som aktiv i Sosialistisk Folkepartis Ungdom var dagene preget av kamp. Det gjaldt å verve de

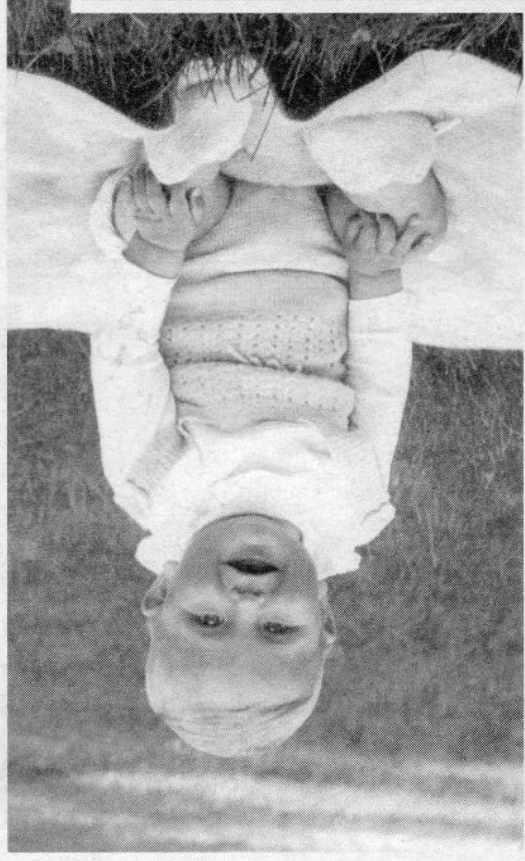
riktige folkene, og ikke tape dem til AKP og Hilde Haugsjerd og Jan Bøhler, husker Tønnesson. – Det gjaldt folk som Erik Solheim og Petter Nome. Grunndige forberedelser ble gjort for å rekruttere dem. Det var beinhard politisk kamp den gangen, nå er det jo noe helt annet, sier Tønnesson. Han er fremdeles medlem av SV, og sitter i partiets arbeidsprogramkomité. Institutt for fredsforskning er politisk nøytralt og har ingen uttalte meninger om annet enn forskningspolitikk, men forskerne står fritt til å ytre seg og mene hva de vil, så også direkte. I Afghanistan har debatten om verneplikt for kvinnelige verneplikt. Tønnesson er, litt nølende, blitt tilhenger av kvinnelige verneplikt. – I land som Afghanistan, som er så delt opp av kjønn, ser vi hvor viktig det er at kvinner er til stede i det militære, for i det hele tatt å få tilgang

til kvinnene. Generelt ser man at prosentandelen kvinner som er på internasjonalt oppdrag i forsvarsret er større enn den prosentandel kvinner som er i forsvarstjeneste. Forskning viser at de steder kvinner er til stede, er risikoen for misbruk av lokale kvinner mindre, sier Tønnesson. Feministen og Sp-eren Berit As deler ikke Tønnessons syn på saken, og mener at med flere kvinner i forsvarstjeneste blir nettopp disse utsatt for overgrep. – Da er spørsmålet: Hvem veier tyngst, lokalbefolkningen eller kvinnene i forsvarstjeneste? Dette er det nesten umulig å svare på, sier Tønnesson – for vi må jo ta avstand fra alle overgrep. Så er det heller ikke hans jobb å bestemme, heller vise oppdragsgivere og politikere omstendigheter rundt potensielle utfall av hendelser og politiske beslutninger. – **MAN BLIR OFTE** som sin mor og far. Om man ikke blir det motsatte? Du har en sønn?

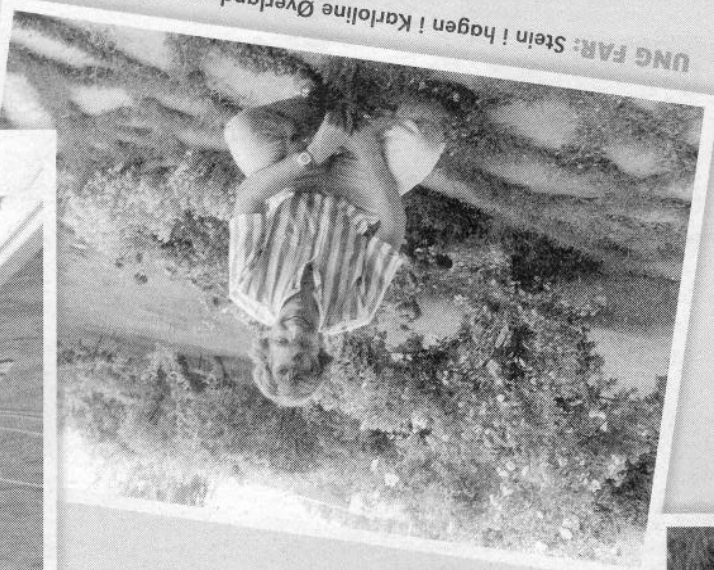
SOVE NÅ: Mor Birgit og lille Stein i lyngen i St. Gratien i Frankrike i 1953, der familien bodde i to år.

LIKE BLID: Stein som ettåring, etåring, fotografert av far.

UNG FAR: Stein i hagen i Karloline Øverlands vei på Bekkestua.

FULL BALJE: Hele familien som lå i Solvik. Mor Birgit, drengene Johan og Stein. For-

KUSINE- OG FETTERTRUFF: Fra venstre, Johan, Hans Erik, Camilla, Jorunn, farfar Reidar, Inger Synnøve, Marianne, Øyvind og Stein, samlet i Helmerveien 5.

Meg som et utskudd i Bærum.

STEIN TØNNESSON, DIREKTØR FOR INSTITUTT FOR FREDSFORSKNING I OSLO

julie.messel@budstikka.no

offentliggjorde hvem som hadde fått Nobels freds-
 pris. Stein Tønnesson, som er sjefsjeffer verden
 over når det gjelder dette spørsmålet, har for en
 gangs skyld truffet blink. Ikke det at han spekule-
 rer i hvem som får prisen bare for å treffe.
 – Det er snarere en måte å benytte meg av medi-
 ene på, til å gjøre noen refleksjoner om hvem som
 kan motta prisen og hvorfor.
 – Du tipper riktig i år.
 – Ja, skjønt jeg tipper at Al Gore skulle få den
 sammen med den kanadiske inuitaktivisten Sheila
 Watt-Cloutier. Men jeg tipper at en annen mulig-
 het var FNs klimapanel. Så sann sett stemte det jo
 bra.
 – Hvem får Nobels fredspris i 2008?
 – Det har jeg ikke tenkt å si ennå. For første-
 gang har jeg nemlig tenkt å nominere min egen
 kandidat. Det kan man nemlig som direktør for et
 fredsinstutt, sier Tønnesson og gliser. ■

med myke dyner. Men direktøren for PRIO tenkte
 med lengsel på utsikten til små holmer fra et
 kjøye, i en kummerlig kahytt med sovepose.
 – Så leste hun de greske filosofen og kom over
 Platons bemerkning at demokrati ikke kan fungere
 på et skip. Nå applauderer hun samme hvilket
 skjær kapteinen grunnstøter på, smiler Tønnesson
 fornøyd.
 Skjønt det er vanskelig å se for seg historikeren
 fra Blommenholm grunnstøte på noe som helst.
 Det er vanskelig å forestille seg ham nøle om hvor-
 dan kursen skal gå. Nølling virker ikke som det er
 hans sterkeste side, for å si det sånn. Siden opp-
 dagesen med Platon har ekteparet Tønnesson
 Stenseth seilt flere uker hver sommer. Tønnesson
 elsker å seile.
 – Det har jeg gjort hele livet. Jeg elsker å være
 på sjøen. Det er en av de få tingene jeg elsker ved
 Bærum: Vann, sund og holmer.
 Det er langt til Middagsbukta nå. På alle måter.
 Det er en knapp måned siden Nobelkomiteen

– Han har hatt mer hell med seg enn jeg hadde i
 å bli forskjellig fra sin far, jobber som controller i
 et stort internasjonalt firma. Han vokste opp som
 østkantgutt, og var bare på besøk i Bærum. Men
 nå har han funnet sin Helena i det Stockholm jeg
 har drømt om siden jeg var der i åtte måneder som
 elleveåring, smiler Tønnesson – og han er blitt en
 skikkelig lesehest.
 Stein Tønnesson selv er gift for annen gang med
 kunsthistoriker Bodil Stenseth (52).
 – Ryktene skal ha det til at du er en av dem som
 truer kona di med tre uker ut i selbåt hver som-
 mer?
 – Nei, nei, nei, langt ifra. Hun elsker å seile, sier
 Tønnesson.
 I alle fall nå. For Tønnessons kone var som
 mange andre koner: Ikke spesielt begejstret for å
 bli kommandert omkring i en kummerlig selbåt:
 «Dra i den, løft der, pass deg nå, her kommer bom-
 men, ta imot og kast!» Ekteparet gikk i land, og
 opplevde flere år med ferier i storbyer, på hoteller

Navn: Stein Tønnesson (54)
Sivil status: Gift, ett barn fra tidligere ekteskap
Aktuell fordi: Tønnesson er direktør for Institutt
 for fredsforskning i Oslo (PRIO).
Tett på

Mitt forbilde:
 – Mr. Moenich (en fantasifigur som har fulgt meg hele
 livet og skiftet karakter underveis. Han har alltid passet
 godt på meg, men var lenge en litt utålmodig fyr. Mr
 Moenich er blitt klokere og mer tålmodig etter hvert,
 mer skeptisk til radikale løsninger, men er fortsatt en
 lekner fyr, danser og tøyser mye og utgjør derfor fortsatt
 et godt forbilde)

Ordre for en dag:
 – Kunne vært spennende, men er ikke godt nok inne i
 kommunepolitikken til å kunne ta raske og kloke avgjø-
 relser.

Best og verst med Asker og Bærum:
 – Best: Øyer, sund, vann, stier, løyper og Budstikkas
 fantastiske øvne til å overleve som lokalavis i en kom-
 mune så nær hovedstadens sug.
 Verst: Statusjag, for mange biler og besteborgere, høy-
 redreid politikk.

Ser helst på tv:
 – News fra BBC World. Beat for Beat.

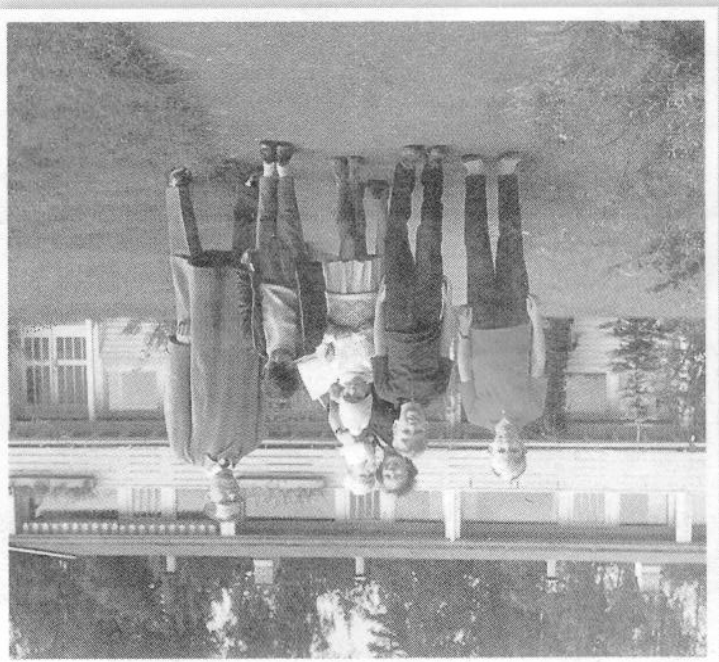
Boken jeg aldri glemmer:
 – «Idioten» av Dostojevskij

Min første forelskelse:
 – «Hebilus», som jeg ringforlovet meg med i barneha-
 gen på Haslum 1957.
 I mer moden alder: Kerstin, Stockholm 1964.

Dette bruker jeg penger på:
 – Avdrag på boliglån, bøker, abonnementer, aviser og
 blader, medlemskontingenter, restauranter.

Slik starter nevrologen min:
 – «Norges heldigste mann er død. Han fikk leve et
 virksomt og meningsfylt liv, i en stadig mer fredelig
 verden.»

REKKEHUS: Familien foran rekkehuset i Engerjordet der familien
 bodde fra 1959-69. Familien forlot huset, til Steins store sorg, til for-
 del for en villa på Bekkestua.

MED GARASJE: Familien Tønnesson med kusine Lena og
 fetter Idris, bak fra høyre far Kåre, mor Birgit, Stein og bror
 Johan. I midten: Gatas skrek, familiens 2CV.

– samlet i selvbåten Padda,
 for Kåre bakerst, så brø-
 st tante Gjerdis og onkel

– mor Synnøve, Hanne Grete,

